

pinnekesdraad

Obesogene maatschappij

D

Luc Bonneux is epidemioloog
beeld: Keke Keukelaar

De vrouw is monsterlijk dik, op het land even hulpeloos als een walrus in een rolstoel. Zelf moet ik mijn meerdere erkennen in de berg vet en calorieën die hier beschreven staat als snack, maar mevrouw bestelt een volledig menu om pictionary-gewijze het werkwoord 'zich te pletter eten' uit te beelden.

In deze vormeloze homp schuilt geen lelijke vrouw. Je vermoedt de aardige brunette in haar gezicht, ooit wel fors en rond, maar zeker aantrekkelijk. Haar nog niet volwassen kinderen doen vermoeden dat een anderhalf decennium geleden haar vagina bereikbaar was voor een penis van menselijke afmetingen. Mijn hele wezen – het is een n.p. maar het blijft een dokter – komt in opstand. Ik zou de aardige brunette uit deze betoverde vleesberg willen redden. Ik zou haar bord beleefd maar beslist willen wegnemen, haar in een pensionaat voor hele dikke mensen langdurig op dieet zetten om te gepasten tijde haar een maagbandje aan te meten. *Welcome to the USA, this is Las Vegas.*

Het gemiddelde gewicht wordt voorspeld door het aantal mensen dat in trailerparken woont. De wooncaravans zijn hier de moderne tipi, bewoond door indianen, notoir gevoelig voor vetzucht.

Voor de hardplastic tent staan een groot aantal paardenkrachten, in de vorm van een pick-up die een kleine kazerne kan verhuizen over onherberg-

zaam terrein. De grijze, geelooide Navajo-koppen staan nog op een pezig karkas.

Wat jonger is, heeft meer bandjes dan een Michelin-mannetje.

In de weelderige badsteden aan de Stille Oceaan is de prevalentie van strakke lijven dan weer opmerkelijk hoog.

De vele opgeblazen borsten lijken er vaak wat tegenaan geplakt. *Body modification* is een typisch menselijke karakteristiek, vooral te vinden bij primitieve culturen waar het fungeert als statussymbool. De natuur is mooier, zeker van dat onderdeel van de vrouwelijke anatomie.

Ik heb het altijd vanzelfsprekend gevonden mijn bordje leeg te eten. Mijn ouders kenden armoede als kind, mijn vader zwarte armoede. Hij is zijn hele leven oprecht dankbaar geweest, verbaasd dat er iedere dag lekker eten op tafel kwam. Met eten morsen, dat neigde thuis naar de wraak-

roepende zonden. Mijn eetlust was ooit legendarisch, ik kan nog altijd behoorlijk wat verzetten. Toch krijg ik in de USA vaker mijn bordje niet dan wel leeg, en biedt de weegschaal, na een erg actieve vakantie, slecht nieuws. *By default* word je dik. Slink blijven is een blijvend gevecht tegen de verleiding. Dat is geen complot van een perfide industrie: het proces ontstaat door opbod. Consumenten willen waar voor hun geld, voedsel is minder duur dan arbeid, grote porties zijn goedkoper en duwen de kleine porties uit de markt. Met consumenten die geleerd hebben hun bordje leeg te eten, dikt dat snel aan.

Moet de staat ons redden van onszelf? De staat als kinderjuf ontaardt graag en snel tot de tirannieke hoofdonderwijzer. Fascisme en communisme beriepen zich allebei op de wetenschap als grondslag voor hun beleid. Vetzucht is een luxeprobleem, de weerslag op de gezondheid is een stuk geringer dan voorgesteld. In het rijke Nederland blijft ondervoeding bij bejaarden een groter menselijk probleem. De overdaad van alomtegenwoordig lekker en spotgoedkoop voedsel heeft geleid tot een epidemie van vetzucht. Vrede, gezondheid, welvaart: het is over ons heen gekomen als een vloedgolf. Het vergt generaties om ons aan te passen aan zoveel geluk. Wat ons nog het meeste onderscheidt van dieren is echter dat vermogen tot aanpassing. In de jaren zeventig zijn grote aantallen rokers spontaan gestopt, ondanks hun verslaving, zonder hulp van dokters of staat. Daarom gaat ook het gewicht weer dalen, zonder interventie van de staat. Ondertussen moeten dokters weerstand bieden tegen iedere verleiding om gezonde mensen lastig te vallen. Lekker eten en liever lui zijn is geen ziekte. Onze taak ligt bij zieken: het weer onttoveren van vleesbergen tot mensen met een lekker lijf.

In de badsteden is de prevalentie van strakke lijven opmerkelijk hoog